ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (teine koda)
28. november 2005 *

Liidetud kohtuasjades T-236/04 ja T-241/04,

European Environmental Bureau (EEB), asukoht Brüssel (Belgia),

Stichting Natuur en Milieu, asukoht Utrecht (Madalmaad),

keda esindavad advokaadid P. van den Biesen ja B. Arentz,

hagejad,

keda toetab

Prantsuse Vabariik, esindajad: J.-L. Florent ja G. de Bergues, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: B. Doherty, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

keda toetab

Syngenta Crop Protection AG, asukohaga Basel (Šveits), esindajad: *barrister* D. Abrahams ja *solicitor* C. Simpson,

menetlusse astujad,

mille esemeks on kohtuasjas T-236/04 nõue tühistada osaliselt komisjoni 10. märtsi 2004. aasta otsus 2004/248/EÜ atrasiini nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise kohta ja seda toimeainet sisaldavatele taimekaitsevahenditele antud lubade kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 78, lk 53; ELT eriväljaanne 03/43, lk 206) ja kohtuasjas T-241/04 nõue tühistada osaliselt komisjoni 10. märtsi 2004. aasta otsus 2004/247/EÜ simasiini nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise ja kõnealust toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 78, lk 50; ELT eriväljaanne 03/43, lk 203),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. Pirrung, kohtunikud A. W. H. Meij ja I. Pelikánová,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Õiguslik raamistik

Direktiiv 91/414/EMÜ

1 Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332) artikkel 4 näeb ette ühenduse õiguse kohased tingimused ja menetluse taimekaitsevahendite turuleviimiseks lubade andmiseks, ülevaatamiseks ja tühistamiseks. Selleks täpsustatakse direktiivi 91/414 artikli 4 lõike 1 punktis a, et luba antakse üksnes nende taimekaitsevahendite jaoks, mille toimeained on loetletud direktiivi 91/414 I lisas.

2 Nõutavad tingimused toimeainete kandmiseks direktiivi 91/414 I lisasse on täpsustatud direktiivi 91/414 artiklis 5. Neid on võimalik lisasse kanda ainult siis, kui olemasolevaid teaduslikke ja tehnilisi teadmisi silmas pidades võib eeldada, et kõnealust toimeainet sisaldavad taimekaitsevahendid vastavad teatud tingimustele, nimelt et need ei mõju kahjulikult inimeste ega loomade tervisele ega keskkonnale.

3 Direktiivi 91/414 artikli 8 lõige 2 sätestab, et erandina direktiivi 91/414 artikli 4 sätetest võivad liikmesriigid üleminekuajal lubada enda territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad I lisasse kandmata toimeaineid, mis on juba turul kaks aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemise kuupäeva ehk 26. juulit 1993.

4 Direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 sätestatud erandi alla kuuluvates toodetes sisalduvaid toimeaineid kontrollitakse järk-järgult komisjoni tööprogrammi raames.

Määrus nr 3600/92/EMÜ

5 Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3600/92, millega nähakse ette taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 366, lk 10; ELT eriväljaanne 03/13, lk 242) artikkel 5 näeb ette, et komisjon koostab hindamisele kuuluvate toimeainete loendi ja määrab referentliikmesriigi iga toimeaine hindamiseks.

6 Määruse nr 3600/92 artiklitest 6 ja 7 tuleneb, et referendiks määratud liikmesriik peab hindama asjaomast toimeainet ja saatma komisjonile toimiku hindamisaruande, mis sisaldab soovitust kanda kõnealune toimeaine direktiivi 91/414 I lisasse või võtta teisi meetmeid, näiteks kõrvaldada toimeaine turult.

7 Komisjon usaldab seejärel toimiku ning aruande läbivaatamise ülesande Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 463), artikli 58 alusel asutatud alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele.

8 Määruse nr 3600/92 artikli 7 lõige 3a, mis lisati komisjoni 27. juuni 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 1199/97, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 3600/92 (EÜT L 170, lk 19; ELT eriväljaanne 03/21, lk 166), näeb ette, et komisjon esitab alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele tekstieelnõu, mis võib esineda mitmel kujul. Kui tehakse ettepanek toimeaine kandmise kohta direktiivi 91/414 I lisasse, on see direktiivieelnõu. Kui eelnõu käsitleb toimeaine suhtes negatiivsete meetmete võtmist, sealhulgas toimeainet sisaldava taimekaitsevahendi lubade tühistamist, võib komisjon esitada liikmesriikidele otsuseprojekti.

Direktiiv 2004/35/EÜ

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, lk 56; ELT eriväljaanne 15/08, lk 357) 25. põhjendus sätestab:

„Isikutel, keda keskkonnakahjustus mõjutab kahjulikult või tõenäoliselt mõjutab kahjulikult, peaks olema õigus paluda, et pädev asutus rakendab vastavaid meetmeid. Keskkonnakaitsega ei kaasne siiski selgepiirilisi huvisid ja üksikisikud ei tegutse alati või ei ole võimelised tegutsema vastavate eesmärkide saavutamiseks. Ka valitsusvä-

listele keskkonnakaitseorganisatsioonidele tuleks seetõttu anda võimalus aidata asjakohaselt kaasa käesoleva direktiivi tõhusale elluviimisele."

10 Direktiivi 2004/35 26. põhjenduse kohaselt „[a]sjakohastel füüsilistel või juriidilistel isikutel peaks olema võimalus algatada menetlusi pädevate asutuste otsuste, tegude või tegematajätmiste uuesti läbivaatamiseks".

11 Direktiivi 2004/35 artikli 11 lõige 1 sedastab, et „[l]iikmesriigid määravad pädeva(d) asutuse(d), kes vastutab (vastutavad) käesolevas direktiivis ettenähtud kohustuste täitmise eest".

12 Direktiivi 2004/35 artikli 12 lõige 1 sätestab:

„Füüsilistel või juriidilistel isikutel:

a) keda keskkonnakahjustus mõjutab või tõenäoliselt mõjutab või,

b) kelle huvisid keskkonnakahjustusega seotud otsuse vastuvõtmine piisavalt puudutab või, alternatiivselt,

c) kes väidavad, et nende õigusi rikutakse, kui liikmesriigi haldusmenetluse seadus nõuab seda eeltingimusena,

on õigus teatada pädevale asutusele tähelepanekutest, mis on seotud nendele teada oleva keskkonnakahjustusega või kahjustuse otsese ohuga, samuti õigus paluda, et pädevad asutused rakendavad käesoleva direktiivi kohaseid meetmeid.

Liikmesriigid määratlevad mõistete „piisav huvi" ja „õiguste rikkumine" sisu.

Selles mõttes loetakse keskkonnakaitset edendaval ja riigisiseste õigusnormide nõuetele vastaval valitsusvälisel organisatsioonil olevat lõigus b nimetatud piisav huvi. Neil loetakse ka olevat õigused, mida on võimalik lõigus c nimetatud viisil rikkuda."

Vaidluse taust

13 Kummaski käesolevas kohtuasjas on hagejaid kaks. Esimene on European Environmental Bureau (edaspidi „EEB"), Belgia õiguse alusel asutatud ühing, mille põhikirjajärgne tegevuseesmärk on eelkõige keskkonnakaitse ja -hoiu edendamine Euroopa Liidu riikides. EEB osaleb erinevates komisjoni nõuandeorganites, eelkõige taimetervise alalises töörühmas ning põllumajanduse ja keskkonna nõuandekomitees. Ta on ka European Habitats Forum'i liige ning tal on seeläbi vastavalt nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102) osaleja ja vaatleja staatus.

14 Teine hageja Stichting Natuur en Milieu (edaspidi „Natuur en Milieu") on Madalmaade õiguse alusel asutatud sihtasutus, mille eesmärk on põhikirja järgi eelkõige „anda hääleõigus looduslikele elementidele, millel seda ei ole" ning tagada elus loodus ja rikkumata keskkond praegustele ja tulevastele põlvkondadele. See sihtasutus on EEB liige.

15 1996. aastal avaldasid paljud ettevõtted komisjonile soovi atrasiini ja simasiini kandmiseks direktiivi 91/414 I lisasse.

16 Atrasiin ja simasiin on võetud vastavalt määruse nr 3600/92 I lisa, mis näeb ette direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikega 2 ettenähtud komisjoni tööprogrammi esimese etapiga hõlmatud ainete loendi, punktidesse 61 ja 62.

17 Komisjoni 27. aprilli 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 933/94, millega sätestatakse taimekaitsevahendite toimeained ja määratakse referentliikmesriigid komisjoni määruse (EMÜ) nr 3600/92 rakendamiseks (EÜT L 107, lk 8; ELT eriväljaanne 03/16, lk 84), määrati atrasiini ja simasiini kohta referentliikmesriigiks Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik.

18 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik esitas komisjonile oma hindamisaruanded vastavalt määruse nr 3600/92 artikli 7 lõike 1 punkti c sätetele. Need aruanded, mis esitati atrasiini kohta 11. novembril 1996 ja simasiini kohta 20. detsembril 1996, vaatasid alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees läbi liikmesriigid ja komisjon.

Vaidlustatud otsused

19 Komisjon võttis 10. märtsil 2004 vastu otsuse 2004/248/EÜ atrasiini nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise kohta ja seda toimeainet sisaldavatele taimekaitsevahenditele antud lubade kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 78, lk 53; ELT eriväljaanne 03/43, lk 206, edaspidi „atrasiiniotsus").

20 Samal kuupäeval võttis ta vastu ka otsuse 2004/247/EÜ simasiini nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise ja kõnealust toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 78, lk 50; ELT eriväljaanne 03/43, lk 203, edaspidi „simasiiniotsus").

21 Atrasiini- ja simasiiniotsuste artikli 1 kohaselt ei kanta kumbagi neist toimeainetest direktiivi 91/414 I lisasse.

22 Atrasiini- ja simasiiniotsuste artikli 2 lõiked 1 ja 2 näevad ette, et liikmesriigid tagavad, et atrasiini või simasiini sisaldavate taimekaitsevahendite load tunnistatakse kehtetuks hiljemalt 10. septembril 2004, ning et alates 16. märtsist 2004 lõpetatakse atrasiini või simasiini sisaldavatele taimekaitsevahenditele lubade andmine või uuendamine direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 sätestatud erandi alusel.

23 Vastavalt atrasiini- ja simasiiniotsuste artikli 2 lõikele 3 tagavad liikmesriigid, et nende otsuste lisa B veerus loetletud kasutusviiside puhul võib A veerus nimetatud

liikmesriik jätta jõusse load atrasiini või simasiini sisaldavate taimekaitsevahendite kasutamiseks kuni 30. juunini 2007, tingimusel et ta:

a) tagab, et turule jäänud taimekaitsevahendid varustatakse uute etikettidega vastavalt piiratud kasutustingimustele;

b) kehtestab kõik asjakohased meetmed võimalike riskide vähendamiseks, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse, ja;

c) tagab, et kõnealuste kasutusviiside jaoks otsitakse tõsiselt alternatiivseid tooteid või meetodeid, eelkõige tegevuskavade abil.

24 Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile hiljemalt 31. detsembriks 2004 käesoleva lõike kohaldamisest ning eelkõige punktide a–c alusel võetud meetmetest ja esitab igal aastal hinnanguid vastavalt käesolevale artiklile vajalikeks kasutusviisideks kasutatavate atrasiini- või simasiinikoguste kohta.

25 Atrasiiniotsuse ja simasiiniotsuse lisas nimetatakse liikmesriigid ja kummagi otsuse artikli 2 lõikes 3 osutatud kasutusviisid.

26 Atrasiini- ja simasiiniotsuste artikli 3 punkt b sedastab, et liikmesriikide poolt vastavalt direktiivi 91/414/EMÜ artikli 4 lõike 6 sätetele antud ajapikendus peab olema nii lühike kui võimalik ja kasutusviiside puhul, mille luba tuleb tühistada 30. juuniks 2007, lõppema hiljemalt 31. detsembril 2007.

27 Atrasiini- ja simasiiniotsuste artiklist 4 tuleneb, et otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Menetlus

28 Hagejad esitasid Esimese Astme Kohtu kantseleisse 9. juunil 2004 käesolevad hagid.

29 Esimese Astme Kohtusse 1. oktoobril 2004 saabunud eraldi dokumentidega esitas kostja mõlemas kohtuasjas vastavalt Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklile 114 vastuvõetamatuse vastuväited. Hagejad esitasid 24. detsembril 2004 oma märkused nende vastuväidete kohta.

30 Syngenta Crop Protection AG (edaspidi „Syngenta") palus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 7. oktoobril 2004 saabunud taotlusega luba käesolevates kohtuasjades komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda. Esimese Astme Kohtu teise koja esimees andis 13. detsembri 2004. aasta määrusega talle menetlusse astumise loa. Syngenta teatas 7. jaanuari 2005. aasta kirjadega mõlema kohtuasja osas, et ta ei esita menetlusse astuja seisukohti komisjoni nõuete toetuseks juhul, kui viimane nõuab hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata jätmist, ent ta jättis endale õiguse esitada seisukohad, kui jätkatakse menetlust põhikohtuasjas.

31 Prantsuse Vabariik palus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 11. oktoobril 2004 esitatud taotlusega luba käesolevates kohtuasjades hagejate toetuseks menetlusse astuda. Esimese Astme Kohtu teise koja esimees andis 13. detsembri 2004. aasta määrusega talle menetlusse astumise loa. Prantsuse Vabariik märkis 25. jaanuari 2005. aasta kirjaga, et kuna komisjon oli esitanud vastuvõetamatuse vastuväited, ei esita ta menetlusse astuja seisukohti nende kahe hagi vastuvõetavuse kohta, kuid ta jätab endale õiguse esitada seisukohad juhul, kui Esimese Astme Kohus otsustab põhikohtuasja vastuvõetamatuse vastuväited kõnesolevates kohtuasjades liita.

Poolte nõuded

Kohtuasjas T-236/04

32 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

— tühistada atrasiiniotsuse artikli 2 lõige 3 ja artikli 3 punkt b;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

33 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Kohtuasjas T-241/04

34 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

— tühistada simasiiniotsuse artikli 2 lõige 3 ja artikli 3 punkt b;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

35 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

36 Esimese Astme Kohus peab sobivaks käesolevate kohtuasjade seotust arvestades ja lähtudes poolte ärakuulamisest liita edasise menetluse huvides kõnealused kohtuasjad kodukorra artikli 50 alusel.

37 Vastavalt kodukorra artikli 114 lõikele 1 võib Esimese Astme Kohus poole taotlusel teha otsuse vastuvõetamatuse kohta ilma kohtuasja sisu käsitlemata. Vastavalt sama artikli lõikele 3 on edasine menetlus suuline, kui Esimese Astme Kohus ei otsusta teisiti. Esimese Astme Kohus peab nii kohtuasjas T-236/04 kui ka kohtuasjas T-241/04 toimiku dokumente piisavalt selgeteks ja otsustab, et puudub vajadus suulise menetluse algatamiseks.

Poolte argumendid

38 Komisjon väidab, et ei atrasiiniotsus ega simasiiniotsus ei puuduta hagejaid otseselt ega isiklikult, kuna need ei ole adresseeritud hagejatele.

39 Seoses küsimusega, kas otsused puudutavad hagejaid isiklikult, väidab komisjon, et vastavalt kohtupraktikale puudutab õigusakt füüsilist või juriidilist isikut isiklikult üksnes siis, kui vaidlusalune säte mõjutab teda mingi talle omase tunnuse või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab ning seega individualiseerib teda sarnaselt akti adressaadiga (vt Euroopa Kohtu 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon *v.* Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika). Nii see aga antud juhul ei ole, sest atrasiini- ja simasiiniotsused ei mõjuta hagejaid eriliselt.

40 Hagejad väidavad, et atrasiini- ja simasiiniotsused puudutavad neid otseselt ja isiklikult.

41 Isikliku puutumuse tingimuse koha väidavad nad esiteks, et atrasiini- ja simasiiniotsused puudutavad konkreetselt neid. Need otsused on EÜ artikli 249 mõistes otsused ja tähendavad ühenduse õiguse vastaselt nende huvide kaitse „nõrgenemist", mille eest hagejad seisavad.

42 Teiseks väidavad hagejad, et direktiivi 2004/35 25. ja 26. põhjenduse ja artikli 12 lõike 1 alusel vastavad nad EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud tingimustele. Selle kohta väidavad nad, et direktiivi 2004/35 artikli 12 lõikest 1 tuleneb, et keskkonnakaitset edendaval ja riigisiseste õigusnormide nõuetele vastaval valitsusvälisel organisatsioonil on piisav huvi selleks, et tal oleks õigus ühelt poolt teatada pädevale asutusele tähelepanekutest, mis on seotud nendele teada oleva keskkonnakahjustusega või kahjustuse otsese ohuga ning teiselt poolt paluda, et pädevad asutused rakendaksid nimetatud direktiivi kohaseid meetmeid.

43 Peale selle nõustuvad komisjon, et atrasiin ja simasiin võivad tekitada keskkonnakahju, mistõttu see institutsioon olevat otsustanud neid aineid mitte kanda direktiivi 91/414 I lisasse. Nendel asjaoludel hõlmavat direktiivi 2004/35 artikkel 12, mille kohaldamisala ei piirduvat üksnes selles direktiivis osutatud olukordadega, ka hagejate võetud meetmeid käesolevates kohtuasjades. Seetõttu tuleb hagejaid pidada EÜ artikli 230 neljanda lõigu tingimustele vastavateks.

44 Kolmandaks väidavad hagejad sisuliselt, et direktiivis 2004/35 sätestatud lähenemisviis on kooskõlas paljudes liikmesriikides, sh Madalmaades, kehtivate õigustavadega, mille kohaselt on ühingutel õigus algatada siseriiklikes kohtutes tsiviilkohtuasju, tuginedes asjaolule, et otsus puudutab neid põhikirja, konkreetse

olukorra ja nende tegeliku tegevuse, sealhulgas asjaomaste huvide tegeliku kaitse osas otseselt ja isiklikult. Täpsemalt tulenevat Madalmaade õiguskorrast, et keskkonnahuve ja loodusliku loomastiku huve kaitsvate õiguseeskirjade rikkumine puudutab otseselt ja isiklikult Natuur en Milieu'd.

45 Neljandaks väidavad nad sisuliselt, et otsused puudutavad neid isiklikult seetõttu, et nad tegelevad direktiivi 92/43 raames keskkonnakaitse ja loodushoiuga, sealhulgas loodusliku loomastiku kaitse ja hoiuga, ning et EEB-l on selleks komisjonis ja teistes Euroopa institutsioonides nõustaja eristaatus. Peale selle olevat Natuur en Milieu'l sarnane staatus Madalmaade ametiasutustes.

46 Viiendaks väidavad hagejad, et nende hagi tuleb pidada vastuvõetavaks neile tõhusa kohtuliku kaitse tagamise vajaduse tõttu. Selleks väidavad nad, et atrasiini- ja simasiiniotsuste tühistamine hoiaks ära suure hulga keerukate, pikkade ja kulukate loamenetluste algatamise eri liikmesriikides. Kui nad peaksid pöörduma siseriiklikesse kohtutesse, oleks nad enda sõnul kohustatud kindlaks tegema vastavad atrasiini- ja simasiiniload kõikides liikmesriikides, uurima nende riikide õiguskorda, kelle poole on pöördutud turuleviimise loa taotlusega, ning algatama menetlused pädevates siseriiklikes kohtutes. Lisaks väidavad nad, et küsimus ei ole lihtsalt mugavuses, kuivõrd siseriiklike kohtute poolt atrasiini- ja simasiiniotsuste kehtivuse üle otsustamine on praktiliselt võimatu. Sellest tulenevalt on hagejatel õigus esitada käesolev hagi Esimese Astme Kohtule hagejate käsutuses olevate õiguskaitsevahendite tõhususe seisukohast vastavalt Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK") artiklitele 6 ja 13, mis on EL artikli 6 lõike 2 kohaselt kohaldatavad Esimese Astme Kohtu suhtes.

47 Kuuendaks väidavad hagejad, et protsessuaalse võrdsuse põhimõttest lähtuvalt tuleb nende hagid vastuvõetavaks tunnistada. Selleks väidavad nad kõigepealt, et EIÕKi artiklites 6, 13 ja 14 sätestatud protsessuaalse võrdsuse põhimõte nõuab, et pooltel, kelle õigusi komisjoni kehtestatud aktiga rikutakse, oleksid samad õiguskaitsevõimalused. Nad väidavad seejärel sisuliselt, et sellise toimeainete atrasiini ja simasiini tootja poolt nagu Syngenta atrasiini- ja simasiiniotsuste vastu esitatud hagi tuleb tunnistada vastuvõetavaks EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel. See tuleneb Esimese Astme Kohtu 24. jaanuari 2001. aasta määrusest liidetud kohtuasjades T-112/00 ja T-122/00: Iberotam jt *v.* komisjon (EKL 2001, lk II-97, punkt 79), milles Esimese Astme Kohus otsustas sisuliselt, et ei ole välistatud, et toimeainetootjad võivad EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel esitada Esimese Astme Kohtule hagi komisjoni otsuse vastu, millega jäetakse toimeaine direktiivi 91/414 I lisasse kandmise taotlus rahuldamata.

48 Nad lisavad, et käesolevas kohtuasjas ei ole asjassepuutuv Euroopa Kohtu 10. detsembri 1969. aasta otsus liidetud kohtuasjades 10/68 ja 18/68: Eridania jt *v.* komisjon (EKL 1969, lk 459), mille kohaselt ei saa üksikisikute õigus olla kohtumenetluses pool tuleneda üksnes asjaolust, et nad on vaidlustatud akti adressaatidega konkurentsisuhetes, kuna nimetatud kohtuotsuses käsitleti konkurentsisuhteid, mis antud juhul täiesti puuduvad.

49 Lõpuks väidavad hagejad, et nende hagi on vastuvõetav keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete Euroopa Ühenduse institutsioonidele ja organitele kohaldamist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku (KOM/2003/0622, lõplik, edaspidi „Århusi määruse ettepanek") seletuskirja seisukohast. Seletuskirjas leiab komisjon, et nimetatud ettepanekus sätestatud objektiivsetele kriteeriumidele vastavate Euroopa keskkonnakaitseorganisatsioonide õiguse olla kohtumenetluses pool tunnistamiseks ei ole vaja EÜ artiklit 230 muuta. Hagejad vastavat nimetatud kriteeriumidele, millest komisjoni seisukohta arvestades peaks piisama selleks, et tunnustada nende õigust esitada vaidlustatud akti peale tühistamishagi.

Esimese Astme Kohtu hinnang

50 EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel võib „[i]ga füüsiline või juriidiline isik [...] samadel tingimustel algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus".

51 Antud juhul tuleneb atrasiiniotsuse ja simasiiniotsuse artiklist 4, et need otsused on adresseeritud ainult liikmesriikidele. Seega tuleb hagejatel eelkõige tõestada, et need otsused puudutavad neid isiklikult.

52 Selles osas selgub kohtupraktikast, et hagejad, kes ei ole — nagu antud juhul – õigusakti adressaadid, võivad väita, et see mõjutab neid isiklikult üksnes siis, kui kõnealune akt puudutab neid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab ja selle tõttu teistest eristab analoogselt selle otsuse adressaatidega (vt Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Tuleb seega kontrollida, kas antud juhul puudutavad atrasiini- ja simasiiniotsused hagejaid nende eriliste omaduste või nende erilise olukorra tõttu, mis neid seoses nende otsustega iseloomustab võrreldes kõikide teiste isikutega.

54 Tõestamaks, et atrasiini- ja simasiiniotsused neid isiklikult puudutavad, väidavad hagejad esiteks, et need otsused mõjutavad neid konkreetselt seetõttu, et need tähendavad keskkonnakaitse nõrgenemist.

55 Selle kohta tuleks kõigepealt märkida, et hagejad ei täpsusta, mille poolest tähendavad atrasiini- ja simasiiniotsused keskkonnakaitse nõrgenemist. Nad vaid märgivad, et atrasiini- ja simasiiniotsuste vastuvõtmine ühenduse õiguse vastaselt avaldab sellele ilmset negatiivset mõju.

56 Isegi kui möönda, et hagejad väidavad vähemalt vaikimisi, et väidetav nõrgenemine tuleneb sellest, et vaidlustatud atrasiini- ja simasiiniotsuste sätted võimaldavad mõnedel liikmesriikidel säilitada teatud kasutusteks ajutiselt kehtivana toimeaineid atrasiini või simasiini, mis hagejate sõnul keskkonda kahjustavad, sisaldavate taimekaitsevahendite load, tuleb märkida, et need sätted puudutavad hagejaid nende objektiivse keskkonnakaitseüksuste staatuse tõttu, ja seda samamoodi nagu iga teist samas olukorras olevat isikut. Seega, nagu tuleneb kohtupraktikast, ei piisa sellest, et tõestada, et vaidlustatud akt puudutab hagejaid isiklikult (vt selle kohta Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-321/95 P: Greenpeace jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk I-1651, punkt 28, ja Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2003. aasta määrus kohtuasjas T-154/02: Villiger Söhne *v.* nõukogu, EKL 2003, lk II-1921, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

57 Teiseks väidavad hagejad sisuliselt, et direktiivi 2004/35 artikli 12 lõikest 1 tuleneb, et neil kui keskkonnakaitset edendavatel ja siseriiklike õigusnormide nõuetele vastavatel valitsusvälistel organisatsioonidel on õigus teatada pädevale asutusele tähelepanekutest ja paluda, et see asutus rakendaks selles direktiivis ette nähtud meetmeid. Sellest tulenevalt olevat neil EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel õigus algatada menetlus atrasiini- ja simasiiniotsuste tühistamiseks.

58 Sellega seoses tuleb meenutada, et isiku ühel või teisel viisil osalemine ühenduse akti vastuvõtmisele eelnevas menetluses määratleb ta kõnealuse aktiga seoses eristuvana vaid siis, kui kohaldatavas ühenduse õigusaktis on sellele isikule ette nähtud teatud

menetluslikud tagatised (vt Esimese Astme Kohtu 29. aprilli 2002. aasta määrus kohtuasjas T-339/00: Bactria *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-2287, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

59 Direktiivi 2004/35 artikli 11 lõikest 1 tuleneb, et selle direktiivi artiklis 12 osutatud pädevaks asutuseks on iga liikmesriigi määratud asutus. Seega, isegi kui möönda, et hagejad võivad väita, et neil on õigus teatada tähelepanekutest ja paluda meetmete võtmist, nagu on ette nähtud direktiivi 2004/35 artiklis 12, tuleb täheldada, et nendele menetlusõigustele saab tugineda üksnes „pädeva asutuse" suhtes, kes direktiivi 2004/35 artikli 11 kohaselt ei ole ühenduse institutsioon. Vastupidiselt sellele, mida väidavad hagejad, ei võimalda miski selle direktiivi tekstis või ülesehituses järeldada, et direktiiv käib ka käesolevate hagide kohta.

60 Sellest tulenevalt ei saa menetlusõigusi, millele hagejad tuginevad, komisjoni suhtes kasutada atrasiini- ja simasiiniotsuste tegemise menetluse raames, ning need ei ole seega asjassepuutuvad kindlakstegemisel, kas hagejad on isiklikult puudutatud atrasiini- ja simasiiniotsustest.

61 Kolmandaks tuleb märkida seoses argumendiga, et mõnede liikmesriikide õiguses tunnustatakse seda, et aktid, mis kahjustavad keskkonnakaitseühingute kaitstavaid huve, puudutavad neid ühinguid otseselt ja isiklikult, ning argumendiga, et see käib Natuur en Milieu kohta Madalmaade õiguses, et kui tegemist on ühenduse õigusakti tühistamisega, ei tule arvesse nende EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohase õiguse algatada menetlus hindamisel see, et mõnede liikmesriikide õiguskorras on nendele hagejatele antud õigus olla menetlusosaline (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 9. augusti 1995. aasta määrus kohtuasjas T-585/93: Greenpeace jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-2205, punkt 51).

62 Neljandaks tuleks EEB ja Natuur en Milieu eristaatuse kohta komisjonis ja teistes Euroopa või siseriiklikes institutsioonides eelkõige direktiivi 92/43 alusel märkida, et atrasiini- ja simasiiniotsuste vastuvõtmisele kohaldatavad ühenduse õigusnormid ei näe hagejatele ette mingeid menetluslikke tagatisi ega isegi osalemist direktiivi 92/43 raames asutatud ühenduse, siseriiklikes või riigiülestes nõuandeorganites, millesse hagejad endi väitel kuuluvad. Seega ei võimalda vastavalt eespool punktis 56 viidatud kohtupraktikale hagejate väidetav nõustajastaatus teha järeldust, et atrasiini- ja simasiiniotsused puudutavad neid isiklikult.

63 Öeldust tuleneb, et ühenduse õigus ei näe oma praegusel kujul ette kollektiivsetes huvides ühenduse kohtus hagi esitamise õigust, nagu soovivad hagejad antud juhul.

64 Hagejad väidavad viiendaks, et EIÕK artiklites 6 ja 13 sätestatud ja EL artikli 6 lõike 2 alusel ühenduse institutsioonidele kohaldatav tõhus kohtulik kaitse nõuab, et käesolevad hagid tunnistataks vastuvõetavateks, ühelt poolt seetõttu, et siseriiklikes kohtutes algatatavad menetlused oleksid pikad, keerukad ja kulukad, ning teiselt poolt seetõttu, et need kohtud ei suudaks lahendada küsimusi, mis on kerkinud käesoleva hagi raames.

65 Selles suhtes on Euroopa Kohus sedastanud, et õigus tõhusale kohtulikule kaitsele kuulub õiguse üldpõhimõtetesse, mis tulenevad liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest väärtustest ning et see õigus on nimelt ka sätestatud EIÕK artiklites 6 ja 13 (eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punktid 38 ja 39).

66 Samas kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus, et ühelt poolt EÜ artiklitega 230 ja 241 ning teiselt poolt EÜ artikliga 234 on loodud õiguskaitsevahendite ja menetluste terviklik süsteem, et tagada institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrollimine, usaldades selle ühenduse kohtutele. Selle süsteemi kohaselt võivad füüsilised ja juriidilised isikud, kes ei saa EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud vastuvõetavuse tingimuste tõttu ühenduse õigustloovaid akte otse vaidlustada, viidata kõnealuste aktide kehtetusele sõltuvalt olukorrast EÜ artikli 241 alusel ühenduse kohtus või siseriiklikes kohtutes, ning nõuda neilt, kes ei ole pädevad aktide kehtetuse üle ise otsustama, Euroopa Kohtule selle kohta eelotsuse küsimuse esitamist (eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punkt 40).

67 Lõpuks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et tühistamishagi vastuvõetavus ühenduse kohtus ei sõltu sellest, kas on olemas õiguskaitsevahend mis võimaldab siseriiklikus kohtus analüüsida selle akti kehtivust, mille tühistamist taotletakse (vt selle kohta eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punkt 46).

68 Sellest tuleneb, et Euroopa Kohtu praktikas väljakujunenud käsituses ei piisa hagejate esitatud argumendist tõhusa kohtuliku kaitse puudumise kohta nende hagi vastuvõetavuse põhjendamiseks.

69 Kuuendaks tuleb seoses argumendiga, mille kohaselt protsessuaalse võrdsuse põhimõte nõuab käsitletavate hagide vastuvõetavaks tunnistamist, märkida, et

kohtupraktika kohaselt ei piisa hagejale õiguse olla kohtumenetluses pool andmiseks üksnes asjaolust, et akt mõjutab hagejat vastupidiselt sellele, kuidas see mõjutab isikut, kellel on õigus olla kohtumenetluses pool selle akti tühistamiseks, (vt selle kohta eespool punktis 48 viidatud kohtuotsus Eridania jt *v.* komisjon, punkt 7, ja Euroopa Kohtu 23. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-106/98 P: Comité d'entreprise de la société française de production jt *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-3659, punkt 41). Seega, isegi kui nõustuda, nagu väidavad hagejad, et Syngental on õigus olla kohtumenetluses pool atrasiini- ja simasiiniotsuste tühistamiseks, ei tõenda üksnes see asjaolu, et on täidetud tingimus, et atrasiini- ja simasiiniotsused puudutavad hagejaid isiklikult, ega vabasta neid kohustustest tõestada, et see nõue on täidetud.

70 Lõpuks väidavad hagejad seitsmendaks, et nende õigus olla kohtumenetluses pool atrasiini- ja simasiiniotsuste tühistamiseks tuleneb sellest, et komisjon märgib Århusi määruse ettepaneku seletuskirjas, et Euroopa keskkonnakaitseühingutel, kes vastavad teatud objektiivsetele kriteeriumidele, on EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel õigus olla kohtumenetluses pool. Antud juhul vastavat hagejad nendele objektiivsetele kriteeriumidele.

71 Selles suhtes tuleks märkida, et õigusnormide hierarhia põhimõtetega (vt eelkõige Euroopa Kohtu 27. oktoobri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-240/90: Saksamaa *v.* komisjon, EKL 1992, lk I-5383, punkt 42) on vastuolus, et teisese õiguse akt annab õiguse olla kohtumenetluses pool üksikisikutele, kes ei vasta EÜ artikli 230 neljanda lõigu nõuetele. Sama kehtib *a fortiori* teisese õiguse õigusakti ettepaneku seletuskirja kohta.

72 Sellest lähtuvalt ei vabasta hagejate viidatud seletuskiri neid kohustusest tõestada, et atrasiini- ja simasiiniotsused puudutavad neid isiklikult. Pealegi, isegi kui möönda, et

hagejatel on Århusi määruse ettepaneku mõttes õigus olla kohtumenetluses pool, tuleb märkida, et nad ei esita ühtegi põhjust, miks võimaldaks see tõestada, et atrasiini- ja simasiiniotsused neid isiklikult puudutavad.

73 Eelpooltoodust lähtuvalt tuleb teha järeldus, et atrasiini- ja simasiiniotsused ei puuduta hagejaid isiklikult. Järelikult tuleb hagi tunnistada vastuvõetamatuks, ilma et oleks vaja kontrollida, kas need otsused puudutavad hagejaid otseselt.

Kohtukulud

74 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejatelt.

75 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid oma kohtukulud ise. Seega kannab Prantsuse Vabariik oma kohtukulud ise. Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu alusel võib Esimese Astme Kohus anda määruse, et menetlusse astujad kannavad ise oma kohtukulud. Antud juhul kannab komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astunud Syngenta oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

määrab:

1. **Kohtuasjad T-236/04 ja T-241/04 liidetakse.**

2. **Jätta hagid kohtuasjades T-236/04 ja T-241/04 vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

3. **Jätta kohtuasjades T-236/04 ja T-241/04 hagejate kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja komisjoni kohtukulud.**

4. **Jätta menetlusse astujate kulud nende endi kanda.**

28. novembril 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär — Koja esimees

E. Coulon — J. Pirrung